

Nr 170.

Av herr, **Wagnsson**, om anslag till undervisning i manlig slöjd vid de allmänna läroverken.

I årets statsverksproposition föreslår Kungl. Maj:t, att det ordinarie förslagsanslaget till undervisning i manlig slöjd vid de allmänna läroverken upptages utan angivet belopp.

Det för innevarande budgetår utgående anslaget, 56,800 kr., har möjliggjort att slöjdundervisningen upprätthållits i en viss utsträckning och med användande av lärare, av vilka den större delen haft denna sysselsättning som bisyssla. Vid en del läroverk, där intresset för slöjdundervisningen och dess allmänt fostrande betydelse varit särskilt stort, har dock denna undervisning fått en större omfattning. Dessa läroverk ha i regel anställt särskilda facklärare, vilka ha denna undervisning till sin huvudsakliga försörjning. Vid en indragning av hela anslaget till slöjd vid läroverken komma dessa lärare att avstängas från den tjänstgöring vartill de utbildat sig och i vilket arbete de haft sin bärgning.

Kungl. Maj:t har vidare i sitt förslag beträffande anslag till slöjdundervisning vid kommunala mellanskolor föreslagit, att statsbidrag må utgå då den för undervisningen anställde läraren har sin väsentliga utkomst av denna anställning. Som synes föreslås för de kommunala mellanskolorna, vilka beträffande slöjden undervisa på samma stadium som läroverken, att bidrag i visst fall skall utgå. Den vid statens realskolor tjänstgörande läraren i samma ställning åtnjuter alltså icke det skydd för sin arbetsanställning, som tillförsäkrats den, som tjänstgör i kommunal mellanskola.

Vidare må erinras om att läroverkslärarnas riksförbunds deputeradeförsamling, som utgöres av valda ombud från hela landets läroverkslärarkår, i skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 januari 1933 starkt framhävt gosslöjdens betydelse för lärjungarnas allmänna utveckling och för realskolans undervisning i flera andra ämnen, särskilt i de naturvetenskapliga ämnena och matematik. Det framhölls även i samma skrivelse, att undervisningen i handarbete icke var ifrågasatt till indragning, varför läroverkens manliga lärjungar skulle ifråga om undervisning i praktiska ämnen komma i mindre gynnad ställning än de kvinnliga lärjungarna, om anslaget för gosslöjden skulle helt indragas. Med anledning därav hemställde deputeradeförsamlingen, att anslag för gosslöjden vid läroverken måtte utgå liksom under innevarande budgetår.

1927 års riksdag har även i beslutet om omorganisation av det högre skolväsendet mycket bestämt uttalat sig för att slöjd och annat praktiskt arbete vid läroverken måtte givas en fast ställning i realskolan. Som följd härav torde redan flertalet av de kommuner, där allmänt läroverk finnes inrättat, ha med

rätt betydande ekonomiska uppoffringar låtit inreda lokaler för undervisningen i manlig slöjd. Ett bifall till det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget skulle därför innebära ett avsteg från den ståndpunkt, som 1927 års riksdag intagit i denna fråga.

I detta sammanhang bör uppmärksammas, att vid folkskolorna anställda slöjdlärare i flera städer fått de dem tillerkända avlöningsförmånerna bestämda med hänsyn jämväl därtill, att de vid sidan av sin till folkskolan förlagda undervisning även voro knutna till läroverken, där de uppehölle undervisningen i nu berörda ämne. Ett indragande av all slöjdundervisning i läroverken skulle för denna kategori befattningshavare medföra en oskäligen lönereduktion. Också om denna synpunkt ej må tillvitats en avgörande betydelse, bör den dock icke lämnas ur sikte, då statsmakterna gå att ta ställning till nu berörda fråga.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen

dels måtte besluta sådan ändring, att gälla under tiden den 1 juli 1933—30 juni 1934, i de av riksdagen fastställda grunderna för utgående av statsbidrag för undervisning i manlig slöjd vid allmänt läroverk, att statsbidrag må utgå i sådana fall då den för nämnda undervisning anställde läraren av denna anställning eller tillsammans med anställning i annan skola därav har sin väsentliga utkomst, dels ock bevilja därför erforderligt anslag.

Stockholm den 20 januari 1933.

Ruben Wagnsson.